

KOMUNIKAT Z **BADAŃ**

ISSN 2353-5822

Nr 159/2017

Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej oraz warunków materialnych gospodarstw domowych w krajach Grupy Wyszehradzkiej

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

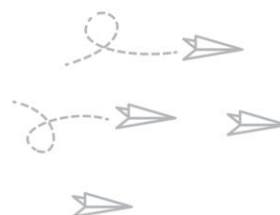
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszemu czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

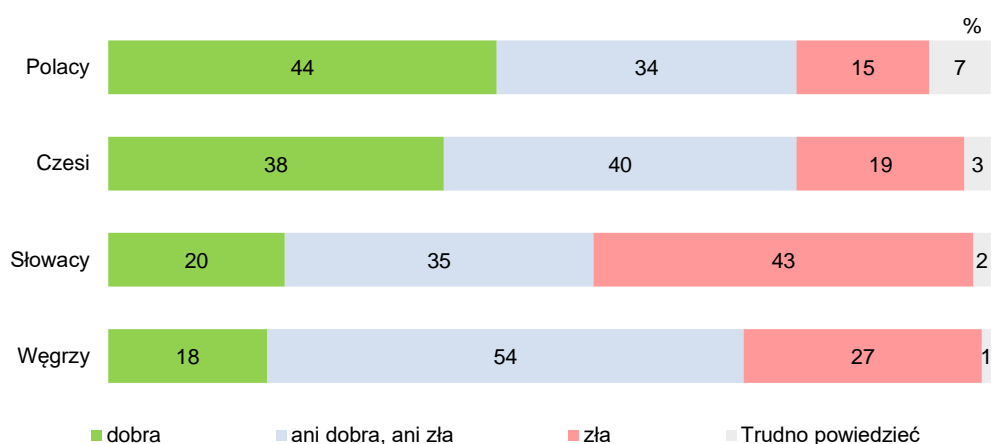
Dzięki współpracy z pracownikami badawczymi z Czech (CVVM), Słowacji (FOCUS) i Węgrów (TÁRKI) mamy możliwość regularnego porównywania danych CBOS z wynikami uzyskanymi w pozostałych państwach Grupy Wyszehradzkiej. Począwszy od 2010 roku badani z tych czterech krajów proszeni są o ocenę sytuacji gospodarczej swoich państw oraz własnych warunków materialnych, a także o przewidywania w tym zakresie na najbliższy rok. Sondaże, których wyniki przedstawiamy, zostały przeprowadzone późną wiosną i latem 2017 roku¹.

SYTUACJA GOSPODARCZA

Podobnie jak przed rokiem², oceny sytuacji ekonomicznej są zdecydowanie lepsze w Polsce i Czechach niż na Węgrzech i Słowacji. Stan gospodarki swojego kraju jako dobry określa niemal dwie piąte Czechów (38%) oraz ponad dwie piąte Polaków (44%). Taki pogląd wyraża jedynie co piąty Słowak (20%) i jeszcze mniejsza grupa Węgrów (18%). Wśród Czechów i Węgrów najczęstsze są opinie, że sytuacja ekonomiczna w ich krajach jest przeciętna. Polacy najczęściej uznają ją za dobrą, a Słowacy – za złą.

CBOS

RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w kraju? Czy jest ona:

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (326) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 29 czerwca – 6 lipca 2017 roku na liczącej 977 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż w Czechach (CVVM Sociological Institute) realizowano w dniach 5–18 czerwca 2017 roku (N=983), na Słowacji (FOCUS) w dniach 11–18 września 2017 roku (N=1005), a badanie na Węgrzech (TÁRKI) – 14–23 lipca 2017 roku (N=1017). Dane dotyczące Polski zostały szczegółowo omówione w komunikacie CBOS „Nastroje społeczne w lipcu”, lipiec 2017 (oprac. R. Boguszewski).

² Zob. komunikat CBOS „Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej oraz warunków materialnych gospodarstw domowych w krajach Grupy Wyszehradzkiej”, sierpień 2016 (oprac. M. Bożewicz).

TABELA 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w kraju?
Czy jest ona:

	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy
	XII 2009 / I 2010				VI-VIII 2010				VI-VII 2011				I 2012				VI-VII 2012				I 2013				VI-VII 2013			
w procentach																												
- dobra	21	5	4	4	28	8	9	2	20	10	5	2	22	7	3	1	23	6	5	1	17	5	4	2	14	6	7	7
- ani dobra, ani zła	40	25	32	34	40	27	41	25	40	26	26	23	37	30	20	13	36	25	27	24	37	25	23	24	36	27	26	37
- zła	35	69	62	56	26	64	48	72	37	63	69	74	36	63	77	85	35	68	67	73	41	69	73	72	44	66	66	55
Trudno powiedzieć	4	1	2	6	6	1	2	1	3	1	0	1	5	0	0	1	6	1	1	2	5	1	0	2	6	1	1	1

TABELA 1 cd.

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w kraju?
Czy jest ona:

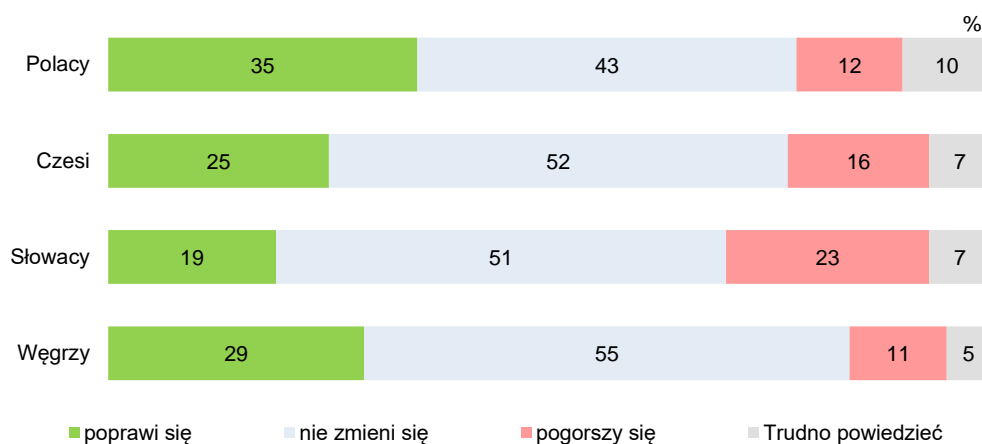
	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy
	I-II 2014				VI-VIII 2014				I-II 2015				VI-IX 2015				I-II 2016				VI-VII 2016				VI-IX 2017			
w procentach																												
- dobra	20	8	8	12	20	14	10	7	21	18	8	7	24	22	13	12	32	32	11	18	31	31	15	17	44	38	20	18
- ani dobra, ani zła	37	31	27	40	40	38	32	44	38	42	35	35	37	44	34	45	42	40	34	48	41	42	39	45	34	40	35	54
- zła	38	60	64	44	34	47	57	45	37	38	56	55	33	32	52	42	20	26	55	33	21	24	45	37	15	19	43	27
Trudno powiedzieć	5	1	1	4	6	1	1	3	4	2	2	3	6	2	1	1	6	2	0	1	7	3	1	1	7	3	2	1

W ciągu ostatniego roku jedynie w Polsce istotnie zmieniły się nastroje gospodarcze (w lipcu poziom ocen dobrych był o 13 punktów procentowych wyższy niż rok wcześniej). Niewielką poprawę obserwujemy także w Czechach (wzrost o 7 punktów). Z kolei na Węgrzech zmalał odsetek badanych oceniających stan gospodarki jako zły (o 10 punktów) na rzecz opinii, że jest on przeciętny – ani dobry, ani zły (wzrost o 9 punktów). Na Słowacji oceny sytuacji gospodarczej pozostają na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem. Warto jednak przypomnieć, że wówczas oceny stanu gospodarki w tym kraju były najlepsze od 2010 roku.

We wszystkich krajach objętych badaniem przeważa opinia, że w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza nie ulegnie zmianie. Podobnie jak przed rokiem, najbardziej są o tym przekonani Węgrzy (55%). Z największym optymizmem patrzą w przyszłość Polacy – 35% mieszkańców naszego kraju oczekuje poprawy. Największymi pesymistami okazują się Słowacy, z których jedna czwarta (23%) spodziewa się pogorszenia sytuacji ekonomicznej. Słowacja jest też jedynym państwem, w którym odsetek badanych przewidujących pogorszenie stanu gospodarki przeważa nad odsetkiem prognozujących poprawę.

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w kraju:

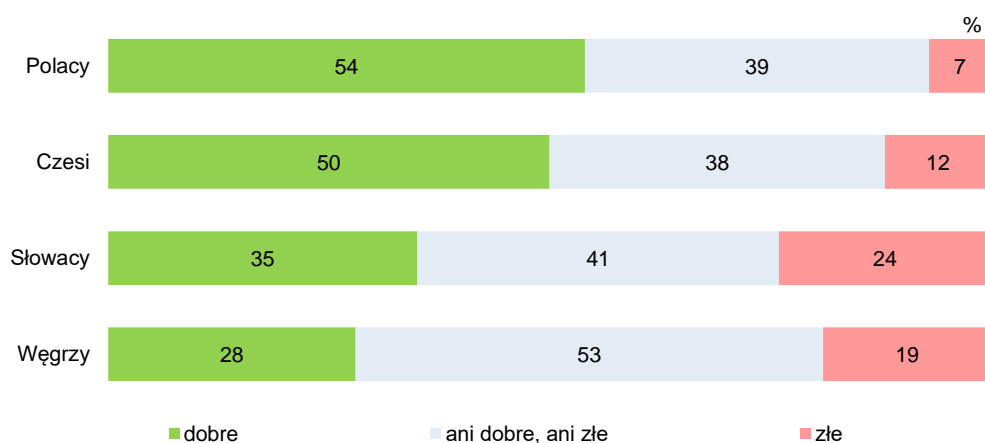

WARUNKI MATERIALNE GOSPODARSTW DOMOWYCH

Zadowolenie z warunków materialnych swojego gospodarstwa domowego deklaruje ponad połowa Polaków (54%) i połowa Czechów (50%). Ten wskaźnik jest wyraźnie niższy na Słowacji (35%) i na Węgrzech (28%), jednak także w tych krajach oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi. Najwyższy odsetek badanych źle oceniających swoją sytuację materialną obserwujemy na Słowacji (24%).

CBOS

RYS. 3. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

W badaniu CBOS zestaw odpowiedzi do wyboru nie zawierał opcji „trudno powiedzieć”

Słowacja jest jednak zarazem jedynym krajem, w którym znacząco poprawiły się oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym swoją sytuację materialną dobrze ocenia o 10 punktów procentowych więcej respondentów z tego kraju. W pozostałych państwach odpowiedzi pozostały na poziomie rejestrowanym w poprzednich pomiarach.

TABELA 2

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy
	XII 2009 / I 2010				VI-VIII 2010				VI-VII 2011				I 2012				VI-VII 2012				I 2013				VI-VII 2013			
	w procentach																											
- dobre	39	35	27	6	39	40	27	9	39	34	17	10	41	36	16	6	41	36	22	8	41	34	20	8	40	36	23	13
- ani dobre, ani złe	47	44	52	43	46	40	48	49	45	44	50	42	43	42	53	38	43	42	50	40	45	43	49	39	44	43	50	46
- złe	14	21	20	46	15	20	25	33	16	22	33	48	16	22	31	56	16	22	28	51	14	22	30	52	16	21	26	39
Trudno powiedzieć	0	1	1	5	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	2

TABELA 2 cd.

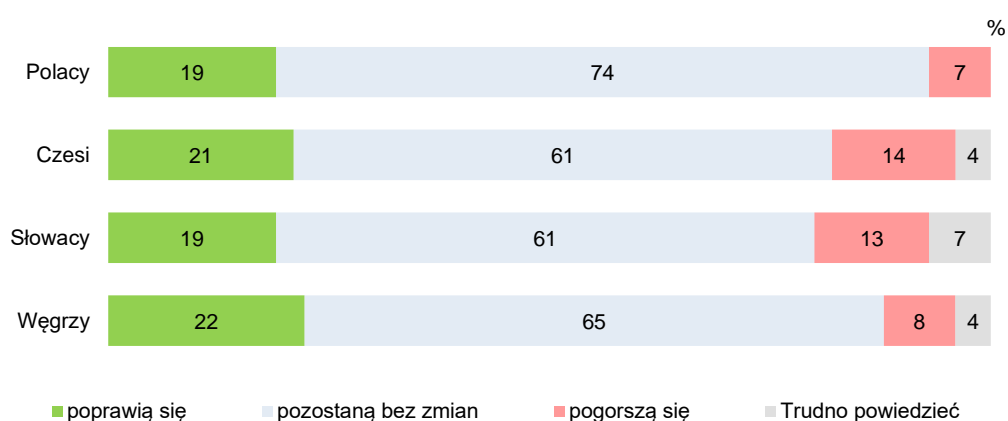
Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy	Polacy	Czesi	Słowacy	Węgrzy
	I-II 2014				VI-VIII 2014				I-II 2015				VI-IX 2015				I-II 2016				VI-VII 2016				VI-IX 2017			
	w procentach																											
- dobre	43	39	24	14	50	39	30	17	46	41	22	13	48	41	27	19	52	45	27	22	51	49	25	24	54	50	35	28
- ani dobre, ani złe	43	39	47	48	41	42	45	47	44	41	51	45	41	41	48	50	38	38	49	52	42	37	51	48	39	38	41	53
- złe	14	22	28	37	9	19	25	35	10	18	26	40	11	18	25	32	10	17	24	26	7	14	24	28	7	12	24	19
Trudno powiedzieć	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

W badaniu CBOS zestaw odpowiedzi do wyboru nie zawierał opcji „trudno powiedzieć”

We wszystkich państwach Grupy Wyszehradzkiej większość badanych uważa, że w ciągu najbliższego roku warunki materialne ich gospodarstw domowych nie ulegną zmianie. Mniej więcej co piąty respondent sądzi, że się poprawią. Pogorszenia częściej obawiają się Czesi (14%) i Słowacy (13%) niż Polacy (7%) i Węgrzy (8%). Są to wyniki bardzo podobne do uzyskanych przed rokiem.

CBOS

RYS. 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:

W badaniu CBOS zestaw odpowiedzi do wyboru nie zawierał opcji „trudno powiedzieć”

Spośród mieszkańców krajów objętych badaniem najbardziej zadowoleni z sytuacji gospodarczej oraz z własnej sytuacji materialnej są Polacy oraz, w nieco mniejszym stopniu, Czesi. Wśród Węgrów i Słowaków częściej pojawiają się oceny negatywne. Jednocześnie jednak Słowacja jest jedynym krajem, w którym znacząco poprawiły się oceny warunków materialnych gospodarstw domowych (być może jest to skutek zanotowanego w ubiegłym roku wzrostu ocen sytuacji ekonomicznej). Mimo wzrostu tego wskaźnika Słowacy nadal (jako jedyni spośród badanych) częściej są pesymistami w prognozowaniu rozwoju sytuacji gospodarczej niż optymistami.

Opracował

Antoni Głowacki